BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini
EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei
Nr. 232 Vineri 25 August 1939
12 Pagini P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Controlul prețurilor

Unele urcări de prețuri — în deosebi în domeniul comerțului alimentar — au adus din nou în discuțiune chestiunea reglementării târgului liber, prin aplicarea legilor economice naturale.

In vremuri normale nici o constrângere nu-și poate avea efectul dacă, urmând legea firească a cererii și ofertei, cei ce au în grije protecția publicului consumator țin balanța prețurilor, înlesnind aprovizionarea permanentă a pieții cu acele articole cari au tendința de scumpire.

Ministerul economiei naționale studiază problema strângerii laolaltă a tuturor dispozițiunilor pe cari autoritățile, negustorii și consumatorii sunt datori să le urmeze. In ce privește prețurile maximale se urmărește prevederea ca ele să fie fixate numai la acele articole cari au un consum general și continuu.

Este o chestiune care trebue privită din toate punctele de vedere și nu trebue să uităm faptul că prima categorie care merită toată proteguirea și toată atenția autorităților, este aceia a consumatorilor.

Dacă în domeniul comerțului obiectelor produse în țară controlul e mai ușor, limita câștigurilor precis stabilită și jocul liber al cererii și ofertei e determinat de abundența acelor articole, în alte domenii — cum este cel al medicamentelor de exemplu — trebue să ținem seama de o mulțime de amănunte referitoare la sistemul de plăți, cursul valutei respective, greutățile la import etc.

In această privință e interesant de amintit că la 1814 domnitorul Scarlat Calimachi constatând că unele „spițerii" vând „doftorii" cu prețuri mari „*în cât acei mai putincioși plătesc simțitoare prețuri și acei neputincioși nu se îndestulează la cuviincioasele doftorii întru patimi de boală*" a hotărît rânduirea unei comisii de control care să cerceteze facturile „*fiind cu luare aminte, ca să fie cele adevărate facturi, pentru ca să nu aibă sporire peste cele adevărate prețuri a cumpărăturei*", mai ales la doftoriile „*care se aduc dintru alte părți de loc*".

Domnitorul hotărăște fixarea prețurilor de vânzare adăogând că trebue să fie „*între prețăluire și alcătuire această chibzuire cuviincioasă, pentrucă țiitorii spițeriilor să-și aibă folosul de cuviință, dar și acei siliți de pătimirea boalelor de a cumpăra doftorii, să nu se simtă îngreunare cu plata de prețuri nemăsurate*".

Aceste citate vechi de acum 125 de ani fac dovada că încă de pe atunci era o orânduire a prețurilor care ținea seama și de interesele vânzătorului, dar și de nevoia apărării consumatorilor împotriva unei eventuale lăcomii pornită din specularea nevoilor celor mulți.

Timpurile moderne au făcut din comerțul farmaceutic un comerț de elită mânuit de titrați universitari, cu toate acestea nu constitue nimic jignitor faptul că îndrumarea prețurilor să fie generalizată în toate domeniile, ținându-se firește seama de toate dificultățile pe care le întâmpină comerțul în genere în această epocă în care toate statele s'au îngrădit cu bariere vamale.

Sforțări de descentralizare

de N. BATZARIA

Astfel de sforțări de descentralizare sau, mai precis, de descongestionare a autorității centrale, s'au încercat de mult și în repetate rânduri. Rezultatele au fost însă negative. După fiecare încercare se făcea dovadă că moravurile sunt mai puternice decât legile, așa că nu era lesne să se înlăture obiceiuri adânc înrădăcinate. In ciuda dispozițiunile ce se luau, a ordinelor și circulărilor ce se dădeau, vechiul sistem era în continuare. Sălile, culoarele și birourile ministerelor continuau a fi înțesate de mulțimea cetățenilor, mulți dintr'înșii veniți dela depărtări, în credința că numai la centru cererile lor pot fi cu adevărat satisfăcute. Iar prin „centru", în marea majoritate a cazurilor se înțelegea ministrul însuși.

Nespus de variate și numeroase erau cererile supuse ministrului spre rezolvare, Ministrului direct căutau să se adreseze cetățenii pentru numiri în slujbe, înaintări în grad, transferări. Tot dela el cerea scutiri de diferite taxe, reduceri sau iertări de amenzi și pedepse, ba chiar unor examene pentru elevi corigenți sau repetenți, schimbări de note școlare, etc.

Astfel de chestiuni mărunte și intervențiile continui în favoarea unor prieteni și protejați răpeau ministrului un timp prețios, pe care l-ar fi putut întrebuința spre mai bunul mers al departamentului respectiv.

Prin împărțirea administrativă a țării în ținuturi și prin numirea rezidenților regali cu atribuțiuni întinse, urmarea firească ar fi ca stării de lucruri schițată mai sus să i se pună capăt. Asupra înaltului demnitar în fruntea ținutului au fost trecute o seamă de atribuțiuni, care erau mai înainte de competința ministrului. Iar pentru rezolvarea pe loc a celor mai multe chestiuni de ordin școlar, au fost sporite atribuțiunile inspectoratelor școlare.

Va să zică, acum când nu sunt decât puține zile până la începerea unui nou an școlar, ar urma ca localul ministerului educației naționale să nu mai prezinte spectacolul așa de bine cunoscut. Se știe doar că la începutul fiecărui an școlar — ba și câteva luni după aceea — nu numai sălile, culoarele și birourile, ci

(Continuare in pag. 2-a)

BISERICA SF. SAVA DIN IAȘI

Foto: ARH. ALEX. PETIT

CLAUZELE PACTULUI DE NEAGRSIUNE GERMANO-RUS

ZIUA DE 27 AUGUST VA FI HOTĂRÂTOARE PENTRU SOARTA DANZIGULUI

Paris, 22 (Rador). Corespondentul agenției Havas la Roma transmite:

Potrivit unor informații cari circulau Marți seara în cercurile străine din Roma, cred a ști că proectul pactului de neagresiune germano-rus ar cuprinde următoarele clauze:

1. CELE DOUA PARȚI CONTRACTANTE S'AR ANGAJA SA NU SE ATACE UNA PE ALTA,

2. CELE DOUA PARȚI ȘI-AR LUA ANGAJAMENTUL DE A RAMANE NEUTRE IN CAZUL CAND UNA DIN ELE AR FI ATACATA,

3. FIECARE DIN CELE DOUA PARȚI ȘI-AR PASTRA DREPTUL SA DENUNȚE IN ORICE MOMENT PACTUL, DACA AR SOCOTI NECESAR ACEST LUCRU, IN CAZUL CAND CEALALTA PARTE AR ATACA UN TERȚ.

D. Hitler

va proclama la 27 August, la Tannenberg, realipirea Danzigului la Reich

BERLIN, 22 (Rador). — **CORESPONDENTUL AGENȚIEI HAVAS AFLA CA D. HITLER URMEAZA SA PROCLAME LA 27 AUGUST, LA TANNENBERG, ALIPIREA DANZIGULUI LA REICH.**

CORESPONDENTUL ACESTEI AGENȚII AFLA DIN BUNA SURSA PARTICULARA CA IN URMA ACESTEI PROCLAMAȚII AR URMA SA SE DEA ORDINE IN VEDEREA OPERAȚIILOR ULTERIOARE.

D. HITLER

Parlamentul englez a fost convocat pentru azi

Londra, 22 (Rador). — Parlamentul a fost convocat în ședință pentru Joi 24 August.

Această convocare a parlamentului care se găsește în vacanță se datorește felului în care a evoluat situația internațională.

*

LONDRA, 22 (Rador). — SE ANUNȚA OFICIAL CA PARLAMENTUL A FOST CONVOCAT PENTRU JOI.

GUVERNUL BRITANIC VA OBȚINE PUTERI EXTRAORDINARE DIN PARTEA PARLAMENTULUI

Londra, 22 (Rador). — Camera Lorzilor și Camera Comunelor vor fi invitate Joi să examineze și să voteze un proect de lege prin care se acordă guvernului puteri extraordinare, pentru a asigura apărarea națională.

ANGLIA CHEAMA REZERVIȘTII SUB DRAPEL

Londra, 22 (Rador). — Corespondentul agenției Havas află că guvernul a hotărît în consiliul de cabinet ținut astăzi să cheme sub drapel un număr de rezerviști din toate armele.

La Moscova se spune că pactul nu e incompatibil cu alianța defensivă proectată între Rusia, Anglia și Franța

Londra, 22 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite următoarea telegramă primită din Moscova de agenția Reuter:

In cercurile bine informate sovietice se exprima azi după amiază convingerea că pactul de neagresiune germano-sovietic n'ar fi incompatibil cu alianța defensivă proectată între Uniunea Sovietelor, Marea Britanie și Franța.

Această declarație este considerată de observatorii competenți ca fiind de cea mai mare importanță și dovedind intenția și dorința guvernului sovietic de a continua negocierile anglo-franco-sovietice.

D. STALIN

Franța și Anglia cer explicații la Moscova

Paris, 22 (Rador). — In cercurile politice se afirmă că ambasadorii Angliei și Franței la Moscova au primit instrucțiuni să ceară d-lui Molotov informații asupra cuprinsului și consecințelor pactului germano-sovietic.

D-nii Hitler și Ciano au hotărât la Berchtesgaden schimbarea completă a relațiilor dintre Germania și Rusia

Berlin, 22 (Rador). — „Nachtausgabe" afirmă că în ultima întrevedere de la Berchtesgaden d. Hitler și contele Ciano au hotărît „schimbarea completă a relațiilor dintre Germania și U. R. S. S.".

Alte amănunte în corpul ziarului

Atentat contra unui rapid american

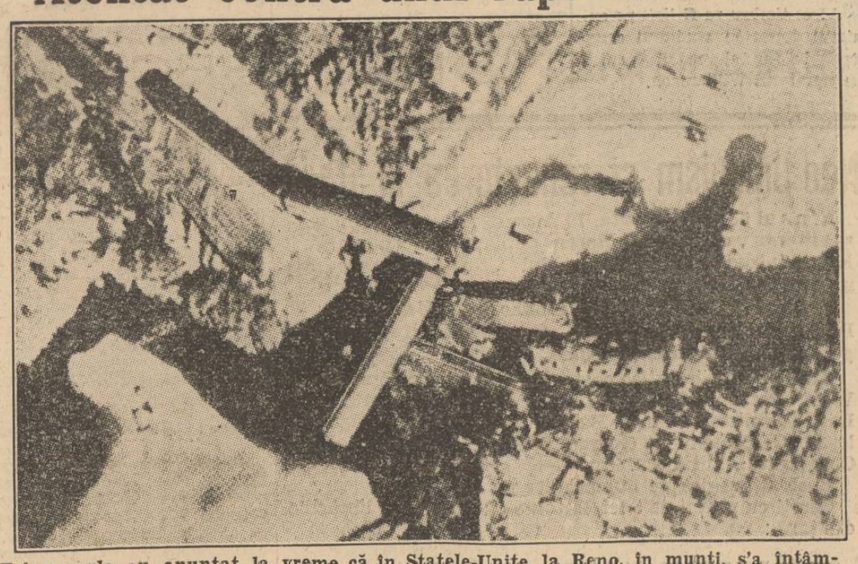

Telegramele au anunțat la vreme că în Statele-Unite, la Reno, în munți, s'a întâmplat o catastrofă de cale ferată. Atentatorii au făcut să sară în aer un tren rapid. Au fost 22 morți și 66 răniți. In clișeul nostru se văd vagoanele prăbușite în prăpastie

PACTUL DE NEAGRESIUNE GERMANO-SOVIETIC

de I. LUGOSIANU

Europa și lumea au cunoscut, în anii din urmă, ceasuri de încordare și de emoție tot așa de mari ca cele de astăzi, dar de două decenii încoace, nici o veste n'a avut un efect de surprindere atât de puternic și atât de universal ca cele șapte rânduri transmise de agenția D. N. B., prin care se anunța hotărirea Reichului și Sovietelor de a încheia un pact de neagresiune.

Imprejurările, în care s'a negociat noul pact, îndreptățesc sensația uriașă, pe care a provocat-o anunțarea lui: In pline consultări militare cu misiunile britanică și franceză pentru stabilirea modalităților de executare ale unui pact de asistență îndreptat contra Germaniei, s'a discutat și hotărît, în cel mai absolut secret, semnarea unui pact de neagresiune, care implică raporturi, dacă nu de prietenie, cel puțin de bună voință reciprocă între Germania și Soviete. Ori cât am fi fost deprinși în vremea din urmă cu noile metode diplomatice, anunțarea unui acord germano-rus, în aceste condiții și 'n actuala situație europeană, e un eveniment atât de extraordinar, încât justifică pe deplin sguduirea de ordin psihologic, pe care a produs-o pretutindeni și impresia că echilibrul forțelor morale, politice și militare ale lumii a fost adânc turburat.

La Berlin și la Roma anunțarea pactului de neagresiune germano-rus a produs o adâncă satisfacție. El e considerat ca un eveniment de importanță istorică menit să normalizeze bunele raporturi între Rusia și Reich. Democrațiile au suferit— se spune în aceste centre — o înfrângere fără precedent pe terenul diplomatic. Pactul e interpretat ca o neisbândă definitivă a politicii de încercuire. Poziția Poloniei apare considerabil slăbită și Varșovia este sfătuită să cedeze, cât mai este timp, revendicărilor germane. In ce privește, neașteptata schimbare de front a politicii axei față de Soviete, presa italiană și germană caută să explice că politica pactului antikomintern va fi menținută, întrucât acordul germano-rus nu angajează ideologiile popoarelor respective, ci consfințește numai convergența intereselor lor politice.

La Varșovia se atribue o importanță moderată acordului. El e socotit ca un episod al jocului diplomatic german în contra Poloniei și Puterilor occidentale. El era așteptat și de aceia n'a produs surprindere. De altfel Polonia se bizuia pe propriile ei forțe, nu pe sprijinul sovietic. De aceia presa și cercurile politice polone socotesc că nici o schimbare nu s'a produs în echilibrul forțelor europene și afirmă că hotărirea Poloniei de a face față cu proprii le ei forțe oricărui act de agresiune rămâne întreagă. Polonia nu se socotește de altfel amenințată de un pact de neagresiune germano-rus, întru cât ea însăși are un asemenea pact cu Sovietele.

La Paris și la Londra, în primele momente, anunțarea pactului a pricinuit o adâncă emoție. El a fost socotit ca o puternică lovitură dată Poloniei și Puterilor occidentale, a provocat recriminări contra „duplicității" guvernului sovietic și responsabilitatea guvernului britanic a fost pusă în cauză pentru greșelile comise în timpul negocierilor.

Efectul de uimire s'a calmat însă în scurtă vreme. Pozițiile Marei Britanii și Franței rămân neschimbate. Convorbirile militare cu Sovietele vor fi reîncepute chiar astăzi. Consiliile de miniștri ținute Marți la Paris și Londra au luat măsurile militare pentru a face față evenimentelor. Par-

(Continuare in pag. 2-a)

Cum comentează Berlinul apropiata incheere a pactului cu Rusia

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 22. — Comunicarea oficială despre apropiata încheere a pactului de neagresiune germano-rus a produs o deosebită impresie asupra opiniei publice germane, ceiace dovedește că îngrijorarea în ce privește pericolul unui apropiat război e cât se poate de acută. In genere, toată lumea e preocupată de urmările pe care le va avea pentru politica externă germană încheerea pactului.

Textul comunicatului oficial că d. Ribbentrop „va duce tratativele pentru încheerea pactului la Moscova" dovedește că clauzele pactului nu au fost definitiv fixate. Când se va realiza aceasta, nu se știe însă precis, dar în orice caz, persistă convingerea că pactul va fi definitiv fixat în cursul zilei de Miercuri.

Pe de altă parte cercurile diplomatice străine din capitala Reichului spun în ce privește valoarea politică a pactului ce urmează să fie încheiat, că între Germania și Rusia există de fapt alte două pacte de neagresiune: acela semnat în 1921 la Rappalo și cel la Berlin în 1926, care n'au fost încă denunțate, fiind astfel încă în vigoare. Aceste pacte sunt

VON RIBBENTROP

D. MOLOTOV
președinte de consiliu și ministru de externe al Sovietelor

modele tipice de pacte de neagresiune, cu toate caracteristicile pe care le au astfel de pacte.

Dacă se recunoaște că regia în care a fost anunțat evenimentul a constituit un moment senzațional, pactul fiind considerat ca un argument de o netăgăduită valoare politică, se relevă totuși faptul, că având în vedere existența celor două pacte mai sus amintite, valoarea acestui pact e de natură mai mult demonstrativă.

Cercurile germane răspund la această argumentare cu aceea că orice tra-

(Continuare in pag. 2-a)